

14RV0005

Auditcommissie : 09 december 2013
Debat : N.v.t.
Raadsvergadering : 28 januari 2014
Gewijzigd voorstel :
Portefeuillehouder : Johan Varkevisser
Organisatieonderdeel : service centrum/Control
Telefoon : 030 - 6987485
Datum : 15-11-2013
Onderwerp : Nota garant- en borgstellingen

VOORSTEL

1. Kennis te nemen van de in dit raadsvoorstel opgenomen nota garant- en borgstellingen
2. In te stemmen met de voorgestelde aanbevelingen

BESLUIT RAAD

28 januari 2014

14RV0005

Aan de raad van de gemeente Zeist

Opsteller: E. Westerhof

ONDERWERP

Nota garant- en borgstellingen

VOORSTEL

1. Kennis te nemen van de in dit raadsvoorstel opgenomen nota garant- en borgstellingen
2. In te stemmen met de voorgestelde aanbevelingen

INLEIDING

De gemeente neemt al jaren een achtervang positie in bij leningen aangegaan door:

- a. woningbouwcorporaties,
- b. sportverenigingen
- c. zorginstellingen.

Jarenlang is er geen noodzaak geweest om vanuit het risicoprofiel naar dit onderwerp te kijken. Echter door de veranderende omstandigheden op de vastgoedmarkt, het huidige financieel economisch gesternte en de komende ontwikkelingen bij de genoemde organisaties en bij de gemeente is het risicoprofiel van de geborgde organisaties, instellingen en de gemeente veranderd. Deze nota gaat in op deze veranderende omstandigheden en de gevolgen voor onze gemeente. Daarnaast worden in de nota aanbevelingen gedaan om het vastgestelde beleid uit 2011 (11RAAD0020) en de werkwijze structureel aan te passen.

A. Geborgde leningen woningbouwcorporaties.

De gemeente heeft voor een flink bedrag leningen van woningbouwcorporaties gegarandeerd. Het betreft hier geen directe achtervang maar er is sprake van een indirecte achtervang. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) heeft een belangrijke positie in het systeem van geborgde leningen.

Het systeem van de achtervang bij de WSW werkt als volgt:

Achtervangregeling.

De zekerheidsstructuur van het WSW bestaat uit drie lagen, te weten:

1. primaire zekerheid: de financiële middelen van de corporatie
2. secundaire zekerheid: de borgstellingsreserve van het WSW
3. tertiaire zekerheid: achtervangpositie van Rijk en gemeenten

Ad. 1 Primaire zekerheid: de financiële middelen van de corporatie

De financiële middelen van de corporatie vormen de eerste zekerheid: de liquiditeitspositie en het eigen vermogen. De corporatie moet dus in eerste instantie zelf aan haar financiële verplichtingen kunnen voldoen. Zijn de financiële middelen van de corporatie op langere termijn niet toereikend? Dan kan de corporatie onder voorwaarden (sanerings)steun krijgen van het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV). Deze steun gaat gepaard met het nemen van bezuinigingsmaatregelen door de corporatie. In feite is er sprake van een kortstondige financiële injectie.

Ad. 2 Secundaire zekerheid: de borgstellingsreserve van het WSW

De borgstellingsreserve van het WSW vormt de tweede zekerheid. Als corporaties hun rente- en aflossingsverplichtingen niet nakomen, dan kan de financier van de lening (bank) het WSW aanspreken om alsnog de verplichtingen na te komen. Het WSW heeft hiertoe de beschikking over een borgstellingsreserve van 477 miljoen euro (eind 2011). Als de borgstellingsreserve van het WSW onder een bepaald garantieniveau komt of dreigt te komen (0,25% van het geborgde schuldrestant), dan heeft

het WSW de plicht obligo's op te vragen bij de WSW-deelnemers (de deelnemers zijn de corporaties die dan verplicht zijn extra in te leggen). Het garantievermogen bestaat dus uit de borgstellingsreserve van het WSW plus de obligoverplichting.

Als een financier het WSW aanspreekt, en het WSW betaalt voor een corporatie, dan krijgt het WSW een vordering op de desbetreffende corporatie (regresrecht). De deelnemende corporatie heeft onroerende zaken in onderpand gegeven bij het WSW. De corporatie heeft zich verplicht deze onroerende zaken vrij van hypotheek te houden, en er op eerste verzoek van het WSW een hypotheekrecht te vestigen voor het WSW. Daarnaast kan het WSW ook een aanspraak doen op het overige bezit. Zo wordt de schade bij het WSW zo veel mogelijk beperkt.

Ad. 3 Tertiaire zekerheid: Rijk en gemeenten

Als de primaire en secundaire zekerheden onvoldoende zijn om de tekorten op te vangen treedt de tertiaire zekerheid in werking. Dit betreft de achtervangpositie van het Rijk en de gemeenten. Indien deze derde vorm van zekerheid nodig is staan de gezamenlijke gemeenten voor maximaal 25% van het liquiditeitstekort garant. De andere 25% komt ten laste van de schade-gemeente(n) (de gemeente die ingestemd heeft met de borgstelling). Het Rijk draagt de resterende 50% bij.

Geconcludeerd kan worden dat het systeem rondom borgstellingen op papier goed afgehecht is en het risico voor gemeenten beperkt lijkt. Het Rijk en de gemeenten zijn financieel nog niet aangesproken. Echter is deze zekerheid deels beperkt omdat er op indirecte wijze sprake is van neveneffecten die van belang kunnen zijn voor de gemeente. Zo is bij de kwestie Vestia de reserve van het waarborgfonds niet aangesproken. De omvang van de problematiek was dermate groot dat de reservepositie van het WSW te klein was om het probleem op te vangen. Daarom is er voor gekozen het financiële probleem rechtstreeks bij de corporaties neer te leggen. Het CFV en WSW wilden het tekort niet verhalen op het Rijk en de gemeenten om op deze manier rust in de 'sector' te krijgen.

De financiële positie van de corporaties is sterk verslechterd door deze maatregelen, hetgeen ten koste gaat van het investeringsvermogen. Ook is het van invloed op de robuustheid van de corporaties. Dit kan dus (indirect) gevolgen hebben voor het voldoen van de leningen waar de gemeente garant voor staat. Hierdoor kunnen dus serieuze kanttekeningen geplaatst worden bij het uiteindelijke risicoprofiel van de gemeente.

Het Rijk heeft al de nodige maatregelen doorgevoerd of aangekondigd om herhaling van een Vestia affaire te voorkomen. Deze maatregelen hebben betrekking op het gebruik van derivaten, het inperken van de activiteiten van de corporatie (zo kunnen corporaties alleen nog maar een borgstelling verkrijgen op leningen die betrekking hebben op sociale woningbouw en de bouw van maatschappelijk vastgoed).

Geborgde leningen woningbouwcorporaties.

De gemeente Zeist heeft voor ruim € 303 mln. aan leningen geborgd (actuele stand per november 2013). Hiervan komt ruim € 237 mln. voor rekening van de Zeister corporaties. De overige geborgde leningen zijn van woningbouwcorporaties die niet in Zeist gevestigd zijn maar hier wel bezit hebben waar de geborgde lening betrekking op heeft. Dit betreffen geborgde leningen van de woningcorporaties Vestia, Habion en Woonzorg.

Van de totaal geborgde leningen bestaat bijna 79% uit fixe-leningen (ruim € 242 mln.), de rest betreft lineaire of annuïtaire leningen. Het kenmerk van een FIXE-lening is dat de reguliere kasstromen worden ontzien omdat er niets tussentijds wordt afgelost, alleen de rente wordt betaald. Hierdoor worden de kasstromen positief beïnvloed. Het kasstromenoverzicht ziet er positiever uit. Dit heeft ook een positief effect bij het aangaan van nieuwe leningen door de corporatie. In de beoordeling van de bank en het WSW speelt het kasstromenoverzicht een belangrijke rol. Ook in de beoordeling van het CFV is het kasstroomoverzicht onderdeel van haar status beoordeling.

Wel zijn er risico's te benoemen die kleven aan het aangaan van FIXE leningen door de corporaties. Omdat leningen niet tussentijds worden afgelost is er, na afloop van de looptijd van de lening, veelal sprake van herfinanciering om de oude lening af te lossen. Door de ontwikkelingen van de laatste tijd is de financiële positie van de corporaties sterker onder druk komen te staan waardoor herfinanciering minder vanzelfsprekend is geworden. Ook is sprake van een renterisico (herfinanciering tegen een hoger rentepercentage).

Procedure achtervang.

Indien de gemeente gevraagd wordt om een achtervangpositie in te nemen is een collegebesluit noodzakelijk. Met het WSW is sinds 2002 een gelimiteerde achtervang afgesproken voor de Zeister corporaties. Dit betekent dat vooraf aan het WSW toestemming is verleend. De gemeente wordt pas

achteraf op de hoogte gebracht van een nieuwe borgstelling. Voor corporaties buiten de gemeente Zeist is vooraf een expliciet collegebesluit nodig.

Continuïteitsoordeel CFV.

Jaarlijks beoordeelt het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV) de corporaties. Zij brengt haar oordeel tot uitdrukking in een statusgetal, namelijk het continuïteitsoordeel. Het CFV heeft het volgende oordeel afgegeven:

Naam corporatie	Continuïteitsoordeel CFV
RK woningbouwvereniging	A1
Seyster Veste	A1
Kombinatie	B1
Vestia	Saneringscorporatie
Habion	A2
Woonzorg NL	A2

Dit continuïteitsoordeel is het oordeel over de begroting 2012 (opgesteld in 2011), recentere cijfers zijn nog niet door het CFV vrijgegeven.

Het CFV hanteert de volgende statussen:

A1: de voorgenomen activiteiten passen bij de vermogenspositie van de corporatie

A2: de voorgenomen activiteiten van de laatste twee jaar van de vijfjarige prognoseperiode kunnen de financiële positie van de corporatie in gevaar brengen

B1: de voorgenomen activiteiten brengen de corporatie op de middellange termijn (3 tot 5 jaar) in gevaar

B2: de voorgenomen activiteiten brengen de corporatie op de korte termijn (binnen 2 jaar) in gevaar

Als naar de jaarcijfers van de individuele corporaties gekeken wordt kan geconcludeerd worden dat de solvabiliteit over het algemeen terugloopt. De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin een onderneming in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Dit solvabiliteitspercentage staat deels los van het oordeel van het CFV. Het CFV kijkt bij haar beoordeling naar de meerjarenplanning (4 jaar). Elementen die bij de beoordeling een rol spelen zijn: het investeringsvolume voor de komende jaren, de kasstromen, de verkoop van woningvoorraad, enz. Zowel het oordeel van het CFV als de solvabiliteit zijn goede indicatoren om een financieel beeld te krijgen van de corporatie.

Algemene risico's corporaties.

De laatste tijd neemt het risicoprofiel van de corporaties snel toe. Hieronder staan de belangrijkste risico's opgesomd die van invloed kunnen zijn op de financiële positie van corporaties:

- het financieel moeten afboeken van lopende grondexploitaties.
- minder geld kunnen lenen en geen recht meer op staatsgarantie als gevolg van de nieuwe Europese toewijzingsregel.
- verkoop corporatiewoningen blijft dalen.
- de nieuwe verhuurdersheffing wordt niet volledig gecompenseerd door huurverhogingen.
- renterisico's bij herfinanciering.
- omvang van de schuldpositie.
- beperktere mogelijkheden om renterisico's af te dekken als gevolg van de aanscherping van de beleidsregels rondom derivaten.
- Achteruitgang van de solvabiliteit hetgeen nieuwe ontwikkelingen (investeringen) in de weg kan staan.
- De verdien capaciteit is sterk verminderd omdat corporaties terug moeten naar hun core business (bouw van sociale woningen).
- Solidariteitsrisico (garant staan voor de problemen van andere corporaties).

Toekomst corporaties.

Door allerlei maatregelen en ontwikkelingen staan de corporaties financieel steeds meer onder druk. Dit is ook zichtbaar bij de Zeister corporaties. Bestaande investeringsplannen zijn of worden aangepast. Er is sprake van financiële terughoudendheid om nieuwe projecten op te pakken.

In het continuïteitsoordeel van het CFV is met de beschreven maatregelen en risico's nog geen rekening gehouden. Daarnaast staan er voor de nabije toekomst een aantal belangrijke en grote herstructureringsprojecten op de agenda's van de Zeister corporaties. Denk hierbij aan de L flat Vollenhove en de Geroflat.

Conclusie achtervangpositie gemeente.

Het systeem van geborgde leningen heeft voor woningbouwcorporaties jarenlang goed gewerkt. Het risicoprofiel kon als zeer laag bestempeld worden. Het beeld van de sector is echter in rap tempo aan het veranderen. De financiële positie van de woningbouwcorporaties is over het algemeen genomen verslechterd. De mogelijkheden om hun financiële positie te verbeteren is zeer beperkt. Ook neemt hun risicoprofiel langzamerhand toe. De huidige waardering van ons risico voor de achtervangpositie is laag, maar door de ontwikkelingen op korte en langere termijn en de aanstaande grote herstructureringsprojecten zal het risicoprofiel kunnen stijgen naar gemiddeld. De achtervangpositie die de gemeente inneemt is immers fors. Het is daarom noodzakelijk actief de positie van woningbouwcorporaties te blijven volgen. Daarbij moet geconcludeerd worden dat het inzicht in de financiële positie van de corporaties beperkt is. Het CFV beoordeelt jaarlijks de financiële positie van de corporaties. Echter is de scope van de beoordeling maar kort (slechts vier jaar). Er wordt geen zichtbare doorkijk gemaakt naar grote ontwikkelingen na deze periode. Ook bij het aangaan van nieuwe leningen vindt er een toetsingsmoment plaats door het WSW. Voor de gemeente is deze beoordeling een black box. Het WSW geeft alleen een eindoordeel zonder inzicht te bieden op welke wijze het oordeel tot stand is gekomen en welke elementen bij de beoordeling betrokken zijn geweest. Een onderzoekscommissie van het rijk (commissie Vermeulen) heeft onderzoek gedaan naar de kwestie Vestia en heeft de nodige aanbevelingen gedaan om herhaling te voorkomen. De VNG heeft inmiddels bij BZK er op aangedrongen dat, een jaar na het verschijnen van het rapport Vermeulen, nog onvoldoende opvolging van de aanbevelingen heeft plaats gevonden. Een van de aanbevelingen betrof de informatievoorziening en transparantie van het WSW.

Aanbevelingen:

Het is noodzakelijk dat het bewustzijn rondom dit onderwerp toeneemt omdat ons risicoprofiel stijgt. Om meer grip op het onderwerp te krijgen stellen we daarom de volgende maatregelen voor:

1. De mogelijkheid te benutten om de gelimiteerde achtervangregeling bij de WSW op te zeggen en per aanvraag een afweging maken.
2. Iedere nieuwe aanvraag op zichzelf gaan beoordelen. Hierbij moet een goede balans komen tussen maatschappelijk belang en het risicoprofiel van de gemeente.
3. Alleen nog maar borg gaan staan voor sociale woningbouw. Voor de overige bouw zal de corporatie zelf de markt op moeten (dus zonder achtervang).
4. In de prestatie afspraken die met de Zeister corporaties gemaakt worden ook afspraken maken over de financiële positie van de corporaties. Hierbij kan gedacht worden aan het verbeteren van de informatievoorziening vwb de financiële positie, inzicht geven in het risicoprofiel en toekomstige ontwikkelingen.
5. Bij de VNG er op aandringen dat gezocht wordt naar alternatieven voor het huidige borgstellingsstelsel. Tevens aangeven dat ook onze gemeente een betere informatievoorziening en transparantie noodzakelijk acht van zowel het CFV als het WSW.
6. In gesprek gaan met de corporaties over de toekomstige ontwikkelingen rondom de L flat en de Gero flat.
7. Jaarlijkse een interne financiële beoordeling doen van de corporaties in relatie tot ons risicoprofiel. Indien de conclusie is dat financiële positie verslechterd is, hierover in gesprek gaan met de corporatie

B. Geborgde leningen sportverenigingen.

De sportsector is de laatste jaren financieel kwetsbaarder geworden. Het huidige financiële gesternte heeft het financiële beeld over het algemeen verslechterd. De gemeente staat ook in deze sector voor leningen garant. Er is zowel sprake van directe borgstelling (100% risico voor de gemeente), als ook gedeelde borgstelling (50% risico voor de gemeente).

Gedeelde borgstelling

Voor de gedeelde geborgde leningen staat de gemeente voor 50% garant en de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) voor de overige 50%. Eind dit jaar bedraagt de omvang van de gegarandeerde leningen ruim € 894.000, hiervan staat de gemeente voor 50% borg.

Bij het SWS kunnen verenigingen onder strikte voorwaarden een borgstelling aanvragen. Bij een borgstellingsverzoek wordt een uitgebreid haalbaarheidsonderzoek door het SWS gedaan. Zij kijken naar het investeringsplan en naar de meerjarenbegroting van de sportvereniging. Indien er een positief beeld ontstaat is het SWS bereid een borgstelling af te geven voor maximaal 50% onder de voorwaarde dat de gemeente voor de andere helft garant gaat staan. Jaarlijks toetst het SWS de financiële positie en volgen zij het risicoprofiel van de vereniging.

Het SWS had ultimo 2012 een eigen vermogen van € 9,2 mln. Zij hanteren voor het afgeven van borgstellingen een multiplier van 6 waardoor voor maximaal € 55 mln. aan borgstellingen afgegeven kunnen worden. Ultimo 2012 was voor € 50 mln. aan leningen geborgd.

Directe borgstelling

In het verleden is de gemeente ook borg gaan staan voor leningen van sportverenigingen waarbij geen andere partij mede borg stond. Het saldo van deze leningen bedraagt bijna € 100.000. De gemeente is hier dus 100% risicodragend.

Risicoprofiel.

Het risicoprofiel van sportverenigingen kan in het algemeen als hoog tot zeer hoog bestempeld worden. Veelal beschikken de verenigingen over weinig weerstandvermogen om tegenvallers op te kunnen vangen. Dit maakt hen zeer kwetsbaar. Daarnaast zijn diverse risico's te benoemen die de vereniging financieel verder bedreigen. Enkele hiervan zijn:

- Teruglopende sponsorinkomsten
- Afname ledenaantallen
- Minder omzet van kantine
- Toename exploitatielasten
- Afname subsidies

Conclusie.

De sportsector is financieel bijzonder kwetsbaar. Dit kan gevolgen hebben voor de afgegeven borgstellingen op leningen. Er is sprake van een verhoogd risicoprofiel. Het eigen vermogen (weerstandsvermogen) van de verenigingen is veelal te laag om tegenvallers op te vangen. Dit alles tezamen maakt dat het risico voor ons als gemeente hoog tot zeer hoog is.

Aanbevelingen

Om grip te krijgen en te houden op de verleende borgstellingen worden de volgende aanbevelingen gedaan:

- Het beleid handhaven om geen directe borgstellingen meer te verlenen.
- Bij nieuwe borgstellingsverzoeken een gedegen financieel onderzoek verrichten om het risicoprofiel goed in te kunnen schatten.
- Geen nieuwe borgstellingen aangaan indien de uitkomst van de financiële beoordeling van de vereniging matig of onvoldoende is.
- Een koppeling maken met het sportbeleid vwb nieuwe borgstellingsaanvragen. Past de nieuwe investering van de sportvereniging binnen ons beleid.
- Jaarlijkse interne financiële beoordeling van de sportverenigingen in relatie tot ons risicoprofiel.
- Bij sportverenigingen die nu matig of onvoldoende scoren een gesprek aangaan waarin de financiële situatie en het risicoprofiel centraal komen te staan.
- Minimaal 1 keer per jaar in gesprek gaan met alle sportvereniging waar we in de achtervangsituatie zitten over de financiële situatie en het risicoprofiel. Daarbij moeten ook toekomstige ontwikkelingen betrokken worden.

C. Geborgde leningen zorginstellingen.

In het verleden is de gemeente borg gaan staan voor geldleningen voor zorginstellingen. Het betreft allemaal directe borgstellingen (de gemeente is niet de financier maar heeft zekerheden in de vorm van het recht van hypotheek). Indien de zorginstelling failliet gaat zal de geldverstrekker de gemeente aanspreken om de verplichtingen van de lening uit hoofde van de achtervangsituatie over te nemen. De

gemeente is 100% risicodragers, daar tegenover staat dat de gemeente zekerheidstellingen heeft gevestigd die geëffectueerd kunnen worden. De gemeente staat voor bijna € 3,2 mln. garant.

De gegarandeerde leningen betreffen oude afgegeven borgstellingen. De resterende looptijd varieert van 2018 tot en met 2028.

Risicoprofiel.

De financiële positie van de zorginstellingen loopt de laatste jaren over het algemeen terug. Daarentegen stijgt het risicoprofiel. Het risicoprofiel van de zorginstellingen wordt derhalve als hoog bestempeld.

De volgende risico's spelen op dit moment in de zorgsector.

- Bezuinigingen
- Gevolgen decentralisatie zorg
- Nieuwe rijksmaatregelen
- Afname van subsidies

Doordat de gemeente het recht van hypotheek heeft gevestigd op de hierboven genoemde leningen is het risico dat de gemeente hier loopt laag te noemen.

Aanbevelingen

De volgende aanbevelingen gedaan om het toenemende risicoprofiel voor de gemeente beheersen:

- Het beleid rondom borgstellingen in de zorg aan te scherpen. Het voorstel is om geen nieuwe borgstellingen meer te verlenen, ook niet als dit gepaard gaat met hypothecaire zekerheidstellingen of dat sprake is van indirecte borgstelling. Het is geen taak van de gemeente om zorginstellingen op deze wijze te ondersteunen.
- Jaarlijks nagaan of alle verplichting, voortvloeiend uit de hypothecaire overeenkomst, nagekomen worden. Daarnaast jaarlijks een interne financiële beoordeling van de zorginstellingen opstellen in relatie tot ons risicoprofiel.

Doel van het voorstel

Inzicht geven in de omvang van de garantstelling en het risicoprofiel hiervan. Daarnaast de grip op het onderwerp versterken.

ARGUMENTEN

1. Risicoprofiel neemt voor de gemeente toe.

Mede door de economische situatie is de financiële situatie van de organisaties waarvoor de gemeente borg staat sterk veranderd. Dit kan gevolgen hebben voor de achtervangpositie die we innemen. Daarom is het noodzakelijk het beleid aan te scherpen. In 2011 heeft u als Raad ingestemd met het aanscherpen van de achtervangpositie (11RAAD0020). De maatregelen waar destijds mee is ingestemd zijn door de economische situatie reeds weer verouderd. De maatregelen die in dit raadsvoorstel zijn voorgesteld moeten worden beschouwd als nieuwe kaderstelling. Indien er vanwege zeer uitzonderlijke omstandigheden afwijken moet worden van deze kaders, zal dit expliciet aan de raad worden voorgelegd.

2. De interne werkwijze rondom de garantstellingen moet aangepast worden.

Vanwege het verhoogde risicoprofiel is het noodzakelijk de interne werkwijze aan te passen. Naast de inhoudelijke beoordeling zal er zal bij de beoordeling meer nadruk op de financiële positie van de aanvrager moeten komen te liggen om zo het risicoprofiel in beeld te brengen.

Op dit moment is er sprake van te veel versnippering van werkzaamheden binnen de organisatie. Daarom wordt voorgesteld de interne werkwijze aan te passen. Nieuwe aanvragen worden eerst financieel beoordeeld. Bij de beoordeling wordt gekeken naar de solvabiliteit, meerjarenbegroting, kasstromen, enz. Vervolgens wordt inhoudelijk gekeken, past het binnen het beleid van de gemeente. Tot slot wordt het college gevraagd een besluit te nemen over de uiteindelijke aanvraag waarbij zowel inhoudelijke als financiële voor- en tegens in het collegevoorstel zijn opgenomen.

Om de organisaties financieel beter te volgen moeten jaarlijks de bestaande borgstellingen

beoordeeld worden. Hierbij moet gekeken worden of het risicoprofiel voor de gemeente is gewijzigd. Tot slot moeten gesprekken met de instellingen, verenigingen en corporaties over het risicoprofiel ed. worden gehouden.

3. **De gelimiteerde achtervang bij het WSW opzeggen vergroot de grip van de gemeente.**
Op dit moment heeft de gemeente een gelimiteerde achtervang bij het WSW voor de Zeister corporaties afgegeven. Dit betekent dat het WSW zonder verdere tussenkomst van de gemeente nieuwe borgstellingen kan afgeven. Door het beëindigen van dit automatisme moet iedere borgstellingsaanvraag apart afgewogen worden. Het wordt daardoor gemakkelijker voorwaarden te verbinden aan het verlenen van de borgstelling. Wel heeft het gevolgen voor de administratieve last.
4. **Door de jaarlijkse financiële beoordeling van de verenigingen, zorginstellingen en corporaties kan het risicoprofiel van de gemeente beter ingeschat worden.**
Door zelfstandig de financiële positie en het risicoprofiel van de verenigingen, zorginstellingen en corporaties inzichtelijk te maken ontstaat een goed beeld van het risicoprofiel van de gemeente. Door daarnaast met hen in gesprek te gaan wordt onze grip vergroot en zal het risicoprofiel af kunnen nemen. We kunnen immers voorwaarden gaan stellen.

KANTTEKENINGEN

1. **Het niet meer borg staan beperkt de mogelijkheden voor de verenigingen, zorg en corporaties**
In de nota wordt voorgesteld om bij sportverenigingen niet meer garant te staan indien de financiële situatie matig of onvoldoende is of dat de voorgenomen investering niet past binnen het sportbeleid. Het risico voor de gemeente is te groot. Dit heeft als keerzijde dat verenigingen geen mogelijkheden hebben om tot uitbreiding of vervanging over te gaan. Ook wordt voorgesteld het beleid te handhaven geen garantstellingen meer te geven op leningen in zorgsector. Afgevraagd kan worden of een gemeente de partij is die deze garantstelling zou moeten verlenen. Ook de beperkingen die aan het borg staan bij corporaties worden gesteld kan belemmerend werken. Echter laat het voorgestelde beleid nog voldoende ruimte open om na een goede integrale afweging te beslissen tot borgstelling over te gaan.
2. **Reeds aangegane borgstellingen kunnen niet stopgezet worden.**
De gemeente kan het aangegane contract om eerder afgegeven borgstellingen niet tussentijds beëindigen.

FINANCIËLE TOELICHTING

Het risicoprofiel van de gemeente rondom de borgstellingen is stijgende. In totaal staat de gemeente voor € 307.881.438 borg voor leningen aangegaan door woningbouwcorporaties, sportverenigingen en zorginstellingen. Het risicoprofiel wordt als volgt gewaardeerd:

- Woningbouwcorporaties (€ 303.728.000) risicowaardering is laag. Het huidige zekerheidssysteem functioneert goed. Echter door de rijksmaatregelen en toekomstige noodzakelijke investeringen kan het risico stijgen naar gemiddeld.
- Sportverenigingen (€ 991.773) risicowaardering is hoog tot zeer hoog. Dit wordt vooral veroorzaakt door het ontbreken van financiële buffers bij de verenigingen. Voor het leeuwendeel van de leningen staat het SWS mede garant, dit betekent dat zij tevens 50% van het risico dragen. Daarnaast staat de gemeente ook garant voor enkele leningen zonder dat het SWS mede garant staat, voor deze leningen geldt een verhoogt risicoprofiel.
- Zorginstellingen (€ 3.161.665) risicowaardering is laag als gevolg van het gevestigde recht van hypotheek. De gemeente staat voor 100% garant.

Het risico rondom de garantstellingen is opgenomen in ons risicomanagementsysteem.

JURIDISCHE ASPECTEN

Met alle instellingen, verenigingen en corporaties zijn contracten gesloten waarbij de achtervangspositie van de gemeente in is geregeld. Indien sprake is van een 100% garantstelling betekent dit dat zodra een van deze partijen niet meer in staat is om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen, de gemeente de rente en aflossingsverplichtingen moet overnemen. Indien geen sprake is van een 100% achtervang kan de gemeente aangeslagen worden voor een deel van de financiële verplichtingen. Doordat de gemeente

hypothecaire zekerheden heeft bedongen voor wat betreft de geborgde leningen in de zorg kan de gemeente deze zekerheden effectueren zodra de beide zorginstellingen niet aan hun financiële verplichtingen voldoen.

UITVOERING**Planning****Communicatie en Informatie en Automatisering**

Na besluitvorming de woningbouwcorporaties schriftelijk op de hoogte brengen van het besluit dat de gemeente de gelimiteerde achtervang bij de WSW opzegt.

Bijlagen**Evaluatie/controle door de raad**

Jaarlijks wordt het risicoprofiel geactualiseerd. Hierin zal ook aandacht besteedt worden aan het risico rondom garant- en borgstellingen. De verslaglegging hiervan zal meelopen in de verantwoording van het risicoprofiel van de gemeente bij de planning en controldocumenten.

Burgemeester en wethouders,

W.C.M. Lissenberg-van Dam, gemeentesecretaris

drs. J.J.L.M. Janssen, burgemeester

Behoort bij raadsvoorstel

Nr. 14RV0005

De raad van de gemeente Zeist;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 3 december 2013;

BESLUIT:

1. Kennis te nemen van de in dit raadsvoorstel opgenomen nota garant- en borgstellingen.
2. In te stemmen met de voorgestelde aanbevelingen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering 28 januari 2014.

De raad voornoemd,

mr. J. Janssen, griffier

drs. J.J.L.M. Janssen, voorzitter